

Є.І. БАКУТІН

Євген Іванович Бакутін, старший викладач
Навчально-наукового інституту № 3 Національної
академії внутрішніх справ, підполковник поліції*

ORCID: 0000-0001-9900-3380

АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Постановка проблеми. Орієнтуючись на європейські стандарти, часто не враховується рівень правосвідомості, правової культури та поваги до права і законодавства взагалі серед громадян. Гуманізація заходів відповідальності призводить до байдужого ставлення до законів, що негативно впливає на стан громадського порядку та безпеки. Це пояснюється тим, що найчастіше дотримання вимог законів залежить не від правосвідомості людини, а від боязні покарання за їх порушення. І це хвороба суспільства взагалі, яке тривалий час не мало можливості використовувати свої законні права та повною мірою захищати власні інтереси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспекти правозастосовної діяльності поліції привертала увагу такі науковці, як П.П. Артеменко, В.В. Арешонков, Ю.І. Римаренко, Ю.Ю. Орлов, С.Ф. Константінов, Я.Ю. Кондратьєв, Г.Ю. Репін, М.В. Кобець, Б.В. Жуков, С.Г. Стеценко, В.Я. Тацій та ін. Однак системно й комплексно, у контексті сучасних можливостей, означена тема до цього часу недостатньо досліджувалася. Інформація з відповідної проблематики практично відсутня, що свідчить про брак заінтересованості науковців та недостатню увагу держави до даної проблеми.

Формулювання мети статті. Використання технічних засобів фіксації правопорушень являє собою один із невід'ємних елементів високорозвиненого суспільства. Водночас Україна активно реалізовує свою зовнішню політику в напрямі входження до Європейського Союзу. Саме тому інтеграційні наміри нашої держави зумовлюють необхідність системного вдосконалення використання технічних засобів фіксації правопорушень. Вирішення заперечень, колізій потребує забезпечення належної регламентації порядку притягнення правопорушника до відповідальності, що, в свою чергу, вимагає проведення всебічних наукових досліджень зазначених проблем.

Виклад основного матеріалу. Технологічний прогрес приводить до появи нових викликів для прав людини, адже правове регулювання, як правило, регулює існуючі правовідносини і не розраховане на появу нових форм. Яскравим прикладом цього є поширення в геометричній прогресії використання технічних засобів фіксації правопорушень поліцією за дотриманням громадського порядку¹.

Як свідчить аналіз правозастосовної практики, використання технічних засобів досить часто зумовлює виникнення категоричних заперечень між громадянами та представниками уповноважених державних органів, які потребують свого вирішення. Особливо це стосується випадків використання технічних засобів фіксації правопорушень з метою протидії правопорушенням, а також при використанні даних технічних засобів як доказ.

Діяльність поліції – одна з основ у справі зміцнення та розвитку загальноєвропейських цінностей. Проте, щоб вона була ефективною, дуже важливо, щоб поліція поважала права людини, законність і принципи демократії – інакше ці загальноєвропейські цінності опиняться під загрозою.

Вимоги щодо дотримання прав людини відображаються через повагу до законності, яка, у свою чергу, є суттєвим елементом демократії. Роботу поліції слід розуміти як один із важливих засобів захисту, зміцнення та розвитку загальноєвропейських цінностей. Звідси – вимога дотримуватися вимог закону, а для поліції – дотримуватися юридичних правил і процедур. Дотримання основних прав і свобод людини у діяльності європейської поліції є головною характерною рисою поліції, яка служить суспільству, в якому править закон.

З одного боку, безпека особи – безумовна соціальна цінність, а боротьба з правопорушеннями є необхідною умовою такої безпеки. З іншого, – засоби, якими забезпечується ця безпека – реальна загроза самим правам людини. Точніше, вони можуть стати загрозою, якщо будуть порушені умови, за яких обмеження прав людини залишаються допустимими і навіть необхідними елементами демократичного суспільства. Саме тому боротьба з правопорушенням є ефективною, оскільки правоохоронні органи дотримуються прав людини. Остаточну оцінку діяльності органів влади, правоохоронним структурам здійснюють люди. Вони мають відчуття, що їх – законслухняних громадян – захищає держава.

Професіоналізм, компетентність у роботі поліцейського є не лише ефективністю, а й законністю, необхідністю дотримання відповідних юридичних правил та процедур, певних стандартів для обрання методів, стратегії й тактики поліцейської роботи, зорієнтованої на захист прав людини.

В Україні, на підставі п. 9 частини першої ст. 31, ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію»², з метою забезпечення організації застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису діє

наказ МВС України від 18 грудня 2018 р. № 1026 про затвердження «Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»³.

Аналізуючи вищезазначений нормативний акт, слід зауважити, що враховано положення Конституції України щодо прав та законних інтересів людини і громадянина, які спрямовані на встановлення відносин між поліцією та населенням, що йде в унісон з реалізацією принципу «служити та захищати».

Тому одним із головних критеріїв оцінювання відповідності національної правової системи міжнародно-правовим стандартам вважають запровадження якісного правоохоронного сервісу з ключовим принципом «служити та захищати»⁴.

«Служити та захищати» – один із принципів поліцейської служби у демократичному суспільстві, спроба подолати недоліки наявних раніше моделей щодо відповідальності поліції за безпеку громадян і суспільства.

Законність – важливий принцип діяльності поліції. Цей принцип виражається як у правоохоронній діяльності поліції, так і в тому, що ця діяльність здійснюється на основі чіткого та неухильного дотримання законів і підзаконних нормативних актів. Національна поліція України, охороняючи громадський порядок, захищаючи в межах своїх повноважень життя, здоров'я та свободи громадян, власність від протиправних посягань, тим самим послідовно забезпечує законність в Україні.

Сама діяльність Національної поліції України базується на суворому дотриманні Конституції України, Закону України «Про Національну поліцію», інших законодавчих та підзаконних актів. Діяльність поліції здійснюється публічно і стосується інтересів багатьох громадян. Тому будь-які порушення законності завдають збитків інтересам громадян, а отже, і всій державі.

Забезпечення законності в діяльності поліції – це створення такого адміністративно-правового режиму в суспільстві, завдяки якому вся система органів, виконуючи функції щодо охорони громадського порядку, громадської безпеки зобов'язана, з одного боку, суворо дотримуватись вимог законів, а з іншого, – вимагати від посадових осіб та громадян безумовного виконання цих законів та інших законодавчих актів, здійснювати правоохоронні та правозастосовні заходи для зміцнення правопорядку в державі.

Найважливішими формами реалізації законності в поліції є: здійснення нагляду за виконанням посадовими особами і громадянами законів та інших нормативних актів, що регулюють питання охорони громадського порядку; точне і неухильне виконання та дотримання працівниками поліції правових актів, що регулюють застосування заходів адміністративного впливу; дотримання службової дисципліни.

Необхідною умовою зміцнення законності в поліції є систематичне підвищення правової культури, спеціальної підготовки, моральних якостей кожного працівника. Відсутність такої роботи призводить до помилок і, врешті-решт – до порушень законності. Забезпечення законності в повсякденній практичній діяльності поліції вимагає також значної організаційної роботи, системи організаційно-правових методів, що дають можливість попереджувати, виявляти та своєчасно припиняти порушення законодавчих актів.

Загальноєвропейські стандарти функцій поліції – попередження та виявлення злочинів, підтримка й відновлення громадського порядку, надання своєчасної допомоги людям, які потрапили в біду – є спільними для більшості поліцейських структур у всьому світі і звичайно в Європі. Європейська конвенція про права людини та її органи розробили стандарти виконання функцій поліції, в основі яких лежать принципи захисту прав людини, демократії та законності.

Поліцейське розслідування має бути об'єктивним та справедливим. Вимоги об'єктивності передбачають, що поліція здійснює розслідування неупереджено, тобто будувати розслідування на всіх фактах, що стосуються справи, на всіх обставинах та елементах як на підтвердження, так і на спростування її підозр. Об'єктивність є також критерієм справедливості, який, у свою чергу, передбачає, що розслідування, враховуючи методи, що застосовуються при цьому, мають створювати сприятливу атмосферу для «справедливого» розгляду, де дотримуються права людини.

Поліцейське розслідування, на думку Ю. Римаренка, має ґрунтуватись, як мінімум, на **розумних підозрах** про те, що скоєно чи буде скоєно правопорушення (ст. 47 Європейського кодексу поліцейської етики). Для недопущення вільних розслідувань необхідно, щоб розслідування здійснювалося за наявності деяких мінімальних умов: розумної і законної підозри щодо правопорушення, підкріпленої деякими об'єктивними критеріями⁵.

Відповідно до ст. 42 Європейського кодексу поліцейської етики⁶ передбачено, що збирання, зберігання і використання даних мають відповідати міжнародним принципам захисту даних і, зокрема, обмежуватись тим, що необхідно для досягнення законних, справедливих та конкретних цілей.

Згідно з нормами Європейського кодексу поліцейської етики, поліція – це важливий елемент демократичної держави, де панують принципи верховенства закону. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку (1979 р.); Декларація про поліцію – саме ці та низка інших міжнародно-правових документів вперше в історії регламентують поліцейську діяльність, причому у контексті верховенства права, захисту прав і свобод людини, недопущення зловживання силою тощо. Генеральна Асамблея ООН у вищезазначеному Кодексі підкреслила, що сам характер функцій з підтримки правопорядку, а також те, як вони це здійснюють, справляє безпосередній вплив на стан життя окремих людей, суспільства в цілому. Сама ж поведінка посадових осіб із підтримання правопорядку визначається як важливий захід для надання громадянам захисту їхніх прав, інтересів та потреб.

Саме в Європі, де існує певна різноманітність правових норм боротьби із правопорушеннями, правоохоронна політика особливо є скоординованою та узгодженою. Саме тому Рада Європи наголошує на активізації діяльності структур поліцейського та судового співробітництва для боротьби з правопорушеннями, зло-

чинністю, використовуючи інструменти та практичний досвід міжнародної кооперації. Поліція захищає закон, розслідує правопорушення (злочини) та підтримує громадський порядок і державну безпеку. Поліцейський виконує обов'язки, покладені на нього законом, захищаючи своїх співгромадян від незаконних дій, як це визначено законом. Поліцейський зобов'язаний він діяти чесно, неупереджено та з гідністю.

Декларація про поліцію⁷, ухвалена в 1979 р. парламентською Асамблеєю ради Європи (Резолюція № 690), містить важливу норму – виконуючи свої обов'язки, поліцейський проявляє необхідну рішучість для досягнення мети, яку вимагає чи яку дозволяє закон, але ніколи не перевищує межі розумного застосування сили.

Водночас Рада Європи зазначає, що більшість поліцейських служб Європи, поряд із забезпеченням дотримання законності, відіграють певну соціальну роль і надають необхідні послуги у межах суспільства.

Використання досягнень науково-технічного прогресу для розв'язання соціально-економічних завдань є стратегічною лінією сучасності, яка відкрила простір для технізації та комп'ютеризації всієї людської діяльності, в тому числі й діяльності правоохоронних органів. В умовах розбудови України як демократичної, правової та соціальної держави недоцільно виконувати правоохоронні завдання старими методами. Пріоритетним завданням влади є забезпечення належного функціонування інститутів, що гарантують правопорядок, дотримання прав і свобод людини та громадянина, їх ефективний захист.

Для реалізації цих завдань, по-перше, необхідний світогляд, що віддзеркалює систему нових поглядів та переконань, відповідних завданням соціального та економічного розвитку суспільства і вдосконалення всієї діяльності правоохоронних органів; по-друге – широке використання досягнень науково-технічного прогресу взагалі, технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

Питання технічного забезпечення правоохоронців є завжди актуальним. Вимога сучасної практичної роботи правоохоронців – це необхідність широкого впровадження новітніх технічних засобів та належного використання інновацій. Превентивну діяльність, розкриття та розслідування правопорушень неможливо без отримання певної доказової інформації отриманої технічними приладами та технічними засобами. Можливість фіксації та збору доказів із місць скоєння правопорушень сприятиме як розкриттю, так і профілактиці правопорушень.

У європейських країнах у діяльності поліції вже тривалий час використовують дрон, сканер слідів пальців рук і багато інших високотехнологічних досягнень. Зарубіжний досвід показав, що оснащення поліцейських гаджетами, планшетами веде до реального поліпшення їх роботи. Наприклад, у Великобританії і Нідерландах за допомогою сканерів слідів пальців рук співробітники поліції можуть відразу визначити, знаходиться людина в розшуку у зв'язку з причетністю до правопорушення чи ні.

Одним із найбільш наочних і ефектних нововведень реформи МВС стало оснащення співробітників патрульної служби нагрудними відеореєстраторами, які символізують процес осучаснення нової поліції України.

У своїй діяльності правоохоронці застосовують технічні засоби для документування протиправних дій. На жаль, дуже часто вони викликають категоричні заперечення і, навіть, інколи, агресивні реакції зі сторони громадян. МВС впорядкувало використання засобів фото-/відеофіксації органами поліції наказом МВС України від 18 грудня 2018 р. № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису», відповідно до якого дозволено призначати адміністративне покарання на підставі фото-, відеозапису.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, виявлена за допомогою технічних засобів, може мати місце лише за умови наявності необхідних підстав. Підстави відповідальності – правова категорія, яка неподільно пов'язана з обґрунтуванням об'єктивного права (і обов'язки) держави на встановлення і застосування її заходів, з одного боку, і з обґрунтуванням суб'єктивної обов'язки винних у скоєнні правопорушень відповідати за свої протиправні діяння – з іншого. Теорія адміністративного права виокремлює два види підстав адміністративної відповідальності – нормативна (юридична) і фактична.

Технічні прилади і технічні засоби, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису – це сучасні об'єктивні засоби фіксації, збереження та використання доказової інформації у розслідуванні правопорушення.

Поліцейськими використовуються спеціальні технічні засоби, які мають, зокрема, сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

Попередження, виявлення або фіксування правопорушення; охорона громадської безпеки та власності; забезпечення безпеки осіб; забезпечення публічної безпеки і порядку – головна мета застосування працівниками поліції технічних приладів і технічних засобів. Зміст діяльності поліцейських різнобічний, але, незважаючи на це, майже в кожному її виді можна використовувати технічні засоби. Для цього працівник поліції має технічні засоби: автомобільна система технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відео-, аудіозапису, безпілотний літальний апарат (далі – БпЛА), відеореєстратор, карта пам'яті або флеш-карта, кінозйомка та відеозапис, портативний відеореєстратор, стаціонарна система технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, сервер для зберігання відеозаписів, станція для заряджання та зберігання відеозаписів портативних відеореєстраторів.

Під час здійснення повноважень поліцейськими портативний відеореєстратор закріплюється на його форменому одязі на грудях (ближче до плечового суглоба) так, щоб не створювати перешкод діям поліцейського. У випадках, пов'язаних з необхідністю якісної фіксації подій, поліцейські можуть тримати портативний відеореєстратор у руках.

Дозволяється закріплення портативного відеореєстратора на екіпіруванні. Його включення відбувається з моменту початку виконання службових обов'язків, а відеозйомка ведеться безперервно до її завершення, крім випадків, пов'язаних з виникненням у поліцейського особистого приватного становища. У процесі включення портативного відеореєстратора поліцейський переконається в точності встановлених на пристрої дати та часу.

Вивантаження відеозаписів з карт пам'яті портативних відеореєстраторів та відеореєстраторів, встановлених на службових транспортних засобах, БпЛА, на сервер зберігання відеозаписів здійснюється шляхом приєднання карти пам'яті до спеціального обладнання в автоматичному режимі за допомогою спеціального програмного забезпечення або в інший спосіб, визначений виробником до такого сервера.

Фото- та відеозапис із записом правопорушника об'єктивно фіксує і звукове середовище, в якому скоєно правопорушення, воно є джерелом інформації для притягнення до адміністративної відповідальності. Цінність фото- та відеозапису полягає в тому, що використання їх у правоохоронній діяльності виключає випадки наклепу на поліцейських щодо перевищення своїх повноважень, наприклад, у разі затримання та доставлення до територіального підрозділу поліції.

У практиці трапляються непоодинокі випадки, коли правопорушники заперечують факти порушення громадського порядку або правил дорожнього руху, скаржаться на порушення законності тощо. Технічні прилади й технічні засоби, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, в подібних випадках є незаперечними джерелами доказової інформації.

Згідно з розділом VII передбачено обов'язки працівника поліції, пов'язані із застосуванням технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, зокрема, під час виконання своїх повноважень поліцейським забороняються: 1) самовільне видалення відеозаписів з носіїв відеозапису, заміна цих носіїв, зміна їх системної дати та часу; 2) примусове виключення відеореєстраторів, у тому числі на вимогу сторонніх осіб; 3) перешкоджання здійсненню фото- і кінозйомки, відеозапису; 4) використання носіїв відеозапису у випадках, не пов'язаних із здійсненням ними повноважень поліції; 5) копіювання, передання інформації з відповідних носіїв стороннім особам. Поліцейський забезпечує належне виконання вимог цієї Інструкції. Безперечно, письмові документи є цінними джерелами доказової інформації, яка використовується в діяльності поліцейського, але ці джерела мають один недолік – у них відсутній елемент наочності та гласності.

На рівні міжнародних договорів питання відеоспостереження загалом регулюються Конвенцією Ради Європи «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних», яка встановлює загальні стандарти, та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод у частині захисту права на повагу до приватного і сімейного життя.

Матеріали об'єктивної фіксації технічними засобами правоохоронної діяльності, з одного боку, стають документальним підтвердженням, яке використовується в превентивній діяльності з охорони публічного порядку, а з другого – дисциплінує діяльність правоохоронця і взагалі громадян.

Висновки. Відповідно до ст. 19 Конституції України «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Йдеться про те, що правоохоронці зобов'язані діяти виключно на підставі Конституції і законів України. Тобто працівник поліції кожну свою вимогу зобов'язаний обґрунтувати, орієнтуючись на конкретну та відповідну норму закону чи відомчого наказу. Якщо правоохоронець не може знайти відповідь, на якій підставі він обмежує конституційні права людини, тоді така вимога незаконна.

Технічні засоби, за допомогою яких проводиться фіксація адміністративних правопорушень, дають змогу більш ефективно розв'язувати завдання щодо притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності. За визнанням фахівців, використання в даний час технічних засобів підвищує ефективність охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. Виконання цих повноважень із застосуванням сучасних засобів техніки допомагає забезпечувати гласність превентивної діяльності, одержувати об'єктивну й доказову інформацію. Показання технічних приладів є наочною доказовою базою та засобом неупередженого притягнення правопорушників до відповідальності. Саме фото-, відеозапис робить факти наочними для учасників процесу.

¹ Римаренко Ю.І. Антологія міжнародного поліцейського права. (Історія. Предмет. Методи. Норми. Класифікація): у 2 т. / за заг. ред.: Ю.І. Римаренка, В.В. Коваленка, О.М. Бандурки. Від камералістики до поліцейстики. Херсон: Айлан, 2010. 87 с.

² Про Національну поліцію: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

³ Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: наказ МВС України від 18 грудня 2018 р. № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19>

⁴ Програма діяльності Кабміну: постанова ВРУ від 11 грудня 2014 р. № 26-7. Офіційний Вісник України. 2014. № 102. Ст. 3005.

⁵ Кондратьєв Я.Ю. Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій. Київ: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. Т. 2: Права людини у контексті поліцейської діяльності. 687 с.

⁶ Про Європейський кодекс поліцейської етики: рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи (Ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 р. на 765-му засіданні заступників міністрів). URL: <https://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>

⁷ Декларація о полици: резолюція № 690 (1979) Парламентской ассамблеи Совета Европы (Страсбург, 8 мая 1979 г.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803

Резюме

Бакутін Є.І. Аналіз європейського та вітчизняного досвіду щодо здійснення правозастосовної діяльності поліції.

У статті висвітлено досвід європейських країн, де багато зроблено для перетворення поліції на ефективний державний інститут, що користується довірою та повагою громадян. Розглянуто основні організаційно-правові засади діяльності поліції – одного із найдавніших та невід’ємних компонентів світової цивілізації, концептуальне обґрунтування надійного захисту особи, суспільства та держави від злочинних посягань, забезпечення правопорядку, публічної безпеки.

Ключові слова: законність в діяльності поліції, технічні засоби, загальноєвропейські стандарти функції поліції.

Резюме

Бакутин Е.И. Анализ европейского и отечественного опыта по осуществлению правоприменительной деятельности полиции.

В статье отражен опыт европейских стран, где много сделано для преобразования полиции в эффективный государственный институт, пользующийся доверием и уважением граждан. Рассмотрены основные организационно-правовые основы деятельности полиции – одного из древнейших и неотъемлемых компонентов мировой цивилизации, концептуальное обоснование надежной защиты граждан, общества и государства от преступных посягательств, обеспечение правопорядка, общественной безопасности.

Ключевые слова: законность в деятельности полиции, технические средства, общеевропейские стандарты функции полиции.

Summary

Yevhen Bakutin. Analysis of European and national experience performance of police enforcement activities.

The article reflects the experience of European countries, where much has been done to transform the police into an effective state institution, which enjoys the trust and respect of citizens. The basic organizational and legal foundations of the police – one of the oldest and inalienable components of world civilization, the conceptual justification of the reliable protection of individuals, society and the state from criminal attacks, the rule of law, public safety are considered.

Formulating the purpose of the article. The use of technical means of fixing offenses is one of the essential elements of a highly developed society. At the same time, Ukraine is actively pursuing its foreign policy towards accession to the European Union. That is why the integration intentions of our state necessitate the systematic improvement of the use of technical means of fixing offenses. Resolving objections and conflicts requires the proper regulation of the procedure for bringing the offender to justice, which, in turn, requires comprehensive scientific studies of these problems.

Technological advances have led to new challenges for human rights, as legal regulation tends to regulate existing legal relationships and does not account for the emergence of new forms. A striking example of this is the geometric progression of the use of technical means of fixing offenses by the police in compliance with public order.

According to the analysis of the law enforcement practice of the use of technical means, quite often leads to strong objections between citizens and representatives of authorized state bodies, which need their resolution and resolution. This is especially the case for the use of technical means of fixing offenses for the purpose of counteracting offenses, and also when using these technical means as evidence.

Police activity is one of the foundations for the promotion and development of pan-European values. However, in order for it to be effective, it is essential that the police respect human rights, the rule of law and the principles of democracy – otherwise these pan-European values will be threatened.

Key words: legality of the police, technical means, pan-European standards for police functions.

DOI: 10.36695/2219-5521.1.2020.66

УДК 343.851

О.В. КРУШНИЦЬКА

*Оксана Володимирівна Крушницька, аспірант
Чернівецького національного університету імені
Юрія Федьковича**

ORCID: 0000-0003-1693-9867

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Постановка проблеми. Створення права людини та громадянина на безоплатну правову допомогу в кримінальному провадженні породжує зобов’язання держави надавати юридичну допомогу, що здійснюється безпосередньо державними органами та посадовими особами, а також через механізми залучення адвокатів та інших юристів до надання юридичних послуг. Сьогодні чимало проблем залишається у правників, які надають безоплатну правову допомогу в кримінальних провадженнях, пов’язаних із ідентифікацією суб’єктів, які надають та отримують таку допомогу, визначення її змісту та фінансування, а також реалізація права на безоплатну правову допомогу особами, засудженими до позбавлення волі.

© О.В. Крушницька, 2020

* *Oksana Krushnitska, Postgraduate student of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University*